

Nacionālās SEPA darba grupas sestais progressa ziņojums

Nacionālās SEPA darba grupas (NSDG) sestajā progressa ziņojumā iekļauti no 2010. gada 29. novembra līdz 2011. gada 3. maijam paveiktie darbi un sniegta informācija par SEPA ieviešanas procesā Latvijā turpmāk plānotajiem darbiem.

1. Ar mērķi veicināt klientu maksājumu drošību Eiropas Centrālā Banka izveidoja Eiropas klientu maksājumu drošības forumu (Eiropas forums), kurā piedalītos Eiropas banku uzraudzības institūcija (*European Banking Authority*), ES valstu nacionālās centrālās bankas un uzraudzības iestādes, kā arī Eiropas Komisijas un Eiropola pārstāvji. Maksājumu industrijas pārstāvjus plānots iesaistīt Eiropas foruma rekomendāciju apspriešanā. Lai noteiktu klientu maksājumu drošības prioritātes Latvijā un par tām informētu Eiropas forumu, 2011. gada 3. februārī tika organizēta NSDG sēde. Sakarā ar to, ka Eiropas foruma viens no mērķiem ir veicināt sadarbību starp maksājumu sistēmas pārraugiem un maksājumu pakalpojumu sniedzēju uzraugiem maksājumu drošības jomā, NSDG ārkārtas sēdē piedalījās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) eksperti. Atbilstoši Eiropas foruma izvirzītajām tēmām NSDG norādīja šādas prioritātes: 1) karšu maksājumu jomā: uzņēmumi izteica nepieciešamību domāt par drošības jautājumiem karšu maksājumiem internetā, savukārt, bankas izteica bažas par to, vai Eiropā ir komerciāli pamatota nepieciešamība noteikt ieviešanas beigu datumu tikai viedkaršu izdošanai; 2) attālināto maksājumu jomā: FKTK eksperti norādīja, ka e-komercijas joma Latvijā attīstās ciešā sadarbībā ar banku sektoru. Banku sektoram ir saistoši "Finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku informācijas sistēmu drošības normatīvie noteikumi", kas ietver arī divu faktoru autentifikāciju maksājumu uzdevumu iesniegšanai klients-banka posmā un lielā mērā atbilst starptautiskajiem informācijas drošības standartiem. FKTK viedoklis par attālinātajiem maksājumiem paredz neatļaut vai stingri regulēt un uzraudzīt maksājumu starpniecības pakalpojumus starp klientu un internetbanku tā, lai nodrošinātu klienta autentifikācijas līdzekļu nepieejamību citām personām. 2011. gada 14. februārī NSDG viedoklis tika nosūtīts Eiropas forumam. Pirmā Eiropas foruma sēde notika 22. februārī.

2. SEPA komunikācijas pārstāvji sniedza kopsavilkumu par ziņojuma periodā paveikto:

- No 17. janvāra līdz 14. februārim Latvijas uzņēmumi piedalījās Eiropas Biznesa testa paneļa aptaujā par SEPA maksājumiem. Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija koordinēja šo aptauju savās organizācijās;
- 8. martā Latvijas Banka sadarbībā ar Mazo un vidējo komersantu un amatniecības konsultatīvo padomi (komunikācijas jautājumos to pārstāv LR Ekonomikas ministrija) mazo un vidējo uzņēmumu aptaujas jautājumus par SEPA iekļāva LR Ekonomikas ministrijas uzņēmumu aptaujā, kuras rezultāti tiks izmantoti, lai apzinātu mazo un vidējo uzņēmumu virzību uz SEPA;
- 3. maijā Latvijas Komerčbanku asociācijas (LKA) Komunikāciju komiteja informēja, ka bankās turpinās darbs pie banku interneta lapu papildināšanas ar SEPA informāciju, kā arī banku darbinieku semināros tiek iekļauti SEPA jautājumi.

Atbilstoši saņemtajam pieprasījumam no LR Finanšu ministrijas, 2011. gada 14. februārī NSDG sniedza viedokli Latvijas pozīcijā par Eiropas Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko nosaka tehniskās prasības kredīta

pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem eiro un groza Regulu (EK) Nr. 924/2009. NSDG viedoklī tika norādīts LKA atzinums par to, ka bankas neredz šķēršļus regulas ieviešanai Latvijā, kā arī papildināta ietekmes uz budžetu pozīcija, iekļaujot tajā Latvijas Republikas Valsts kases iekšējo maksājumu apstrādes informācijas sistēmu pielāgošanas darbus atbilstoši SEPA prasībām, kā arī atbilstošo valsts budžeta un pašvaldību iestāžu iekšējo sistēmu, t.sk. VID un VSAA, izmaiņu darbus atbilstoši SEPA prasībām. Tāpat arī tika norādīts, ka papildinātos Patērētāju tiesību aizsardzības centra (viena no regulas kompetentajām iestādēm) funkcijas.

22. decembrī Latvijas Televīzijas veidotā pētnieciskā televīzijas seriāla raidījumā "Naudas zīmes" sērija "SEPA – vārti uz eiro pasauli jau atvērti" tika atspoguļota 2010. gada 8. novembra EKS SEPA semināra norise, kurā par EKS atbilstību SEPA prasībām informāciju sniedza Latvijas Bankas Maksājumu sistēmu pārvalde, LKA Maksājumu komitejas un uzņēmējdarbības pārstāvji.

3. Ziņojuma periodā Latvijas bankas turpināja sniegt SEPA pamatproduktu statistiku NSDG, kā arī Latvijas Republikas Valsts kase un Latvijas Banka pirmo reizi iesniedza SEPA kredīta pārvedumu statistiku. Iesniegtā informācija rāda, ka 2010. gada 2. pusgadā 60.6% no klientu kredīta pārvedumiem eiro atbilda SEPA kredīta pārvedumu prasībām "banka–banka" posmā, 2010. gada beigās 99.3% kredītkaršu un 98.4% debetkaršu emitēti atbilstoši SEPA prasībām (EMV standarts), arī 94.9% tirdzniecības vietas termināļu un visi bankomāti Latvijā atbilst EMV standarta prasībām.

4. Nākamajā periodā NSDG turpinās darbu pie SEPA projekta koordinēšanas, t.sk. AS "Itella Information" SEPA tiešā debeta maksājumu infrastruktūras, "klients–banka"/"banka–klients" standarta un SEPA karšu ietvara otrā posma tirdzniecības vietu drošības standartu ieviešanas, kā arī pie komunikāciju plāna turpmāko pasākumu īstenošanas. Katra SEPA projektā iesaistītā iestāde un uzņēmums turpina darbu saskaņā ar savu individuālo SEPA plānu.